

Ruben Willaert
restauratie & archeologie
decoratie

GEEFT HET VERLEDEN EEN TOEKOMST

Stationsomgeving (Diksmuide, West-Vlaanderen)

Projectcode: 2021F410
Augustus 2021

ARCHEOLOGIENOTA
BUREAUONDERZOEK (FASE 0)
DEEL 2: PROGRAMMA VAN MAATREGELEN

Colofon

Ruben Willaert bvba
Ten Briele 14 bus 15
8200 Sint-Michiels-Brugge

Auteur: Wouter Van Goidsenhoven

Het eventuele nummer van het wettelijk depot of het buitenlandse equivalent hiervan: /
De naam en het erkenningsnummer van de erkende archeoloog:
Ruben Willaert, OE/ERK/Archeoloog/2015/00069

© Ruben Willaert NV, Sint-Michiels-Brugge, 2021

Niets uit deze uitgave mag vermenigvuldigd en/of openbaar gemaakt worden door middel van druk, fotokopie of welke wijze dan ook zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van Ruben Willaert NV

Ruben Willaert NV aanvaardt geen aansprakelijkheid voor eventuele schade voortvloeiend uit de toepassing van de adviezen of het gebruik van de resultaten van dit onderzoek.

INHOUDSTAFEL

1	Programma van maatregelen	6
1.1	Administratieve gegevens	6
2	Bibliografie.....	10

FIGURENLIJST

Geen gegevens voor lijst met afbeeldingen gevonden.

TABELLENLIJST

Tabel 1: Administratieve gegevens: De administratieve gegevens identificeren de actoren die betrokken zijn bij het vooronderzoek en de locatie van het vooronderzoek. 6

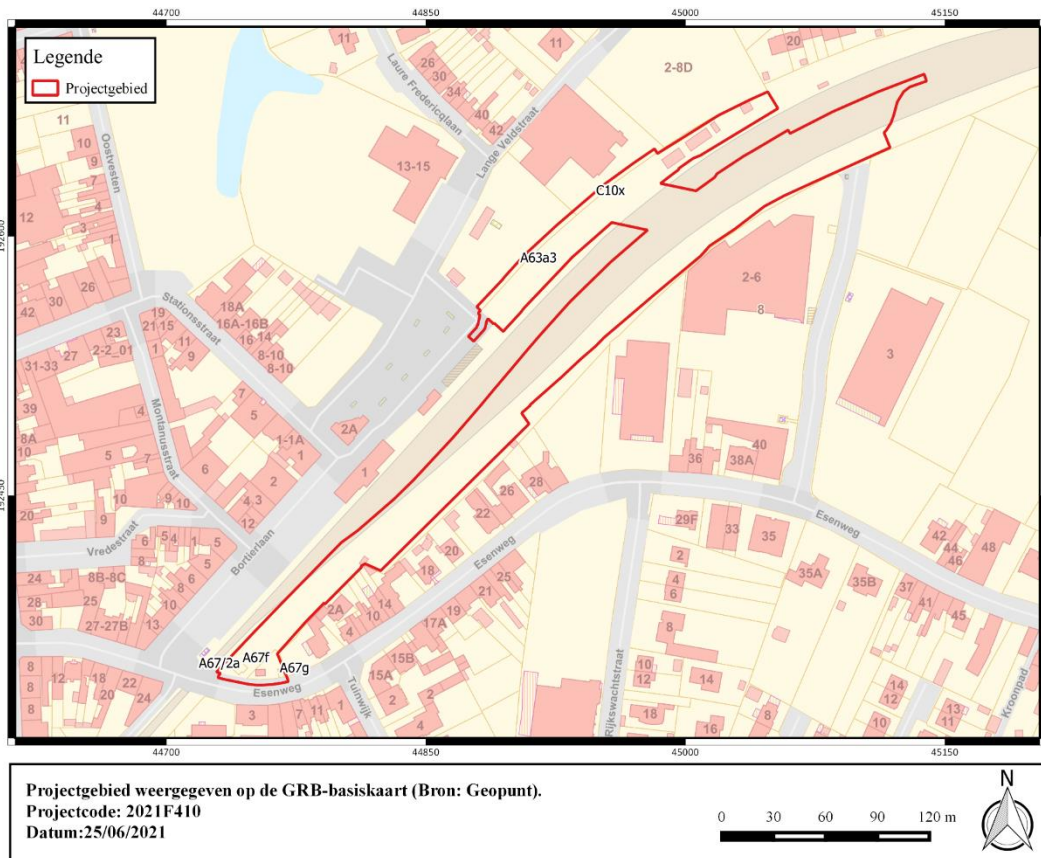

1 Programma van maatregelen

1.1 Administratieve gegevens

Tabel 1: Administratieve gegevens: De administratieve gegevens identificeren de actoren die betrokken zijn bij het vooronderzoek en de locatie van het vooronderzoek.

a) Het erkenningsnummer van de erkende archeoloog	OE/ERK/Archeoloog/2015/00069	
b) De naam en het adres of maatschappelijke zetel van de erkende archeoloog	Ruben Willaert NV Ten Briele 14 bus 15 8200 Sint-Michiels-Brugge	
c) De locatie van het vooronderzoek met vermelding van:	Provincie	West-Vlaanderen
	Gemeente	Diksmuide
	Deelgemeente	/
	Postcode	8600
	Adres	Esenweg 8600 Diksmuide
	Toponiem	Stationsomgeving
	Bounding box (Lambertcoördinaten)	$X_{\min} = 44612$ $Y_{\min} = 192309$ $X_{\max} = 45204$ $Y_{\max} = 192721$
d) Het kadasterperceel met vermelding van gemeente, afdeling, sectie, perceelsnummer of -nummers en kaartje	Diksmuide, Afdeling 1, Sectie A, nr's: 67/2a, 67f, 67e, 67g, 63a3 Sectie C, nr. 10x Figuur 1	

Figuur 1: Projectgebied weergegeven op de GRB-basiskaart (Bron: Geopunt).

1.2 Synthese

De opdrachtgever plant de herinrichting van de stationsomgeving te Diksmuide. De geplande werken omvatten de aanleg van een hondenweide, een nieuwe fietserstunnel, groenzone, nutsleidingen, keermuur en gracht, nieuwe fietsenstalling, stockagezone en parking. De geplande werken hebben een gecombineerde oppervlakte van ca. 1,8 ha en bereiken een variabele diepte van minimaal 50 cm onder het huidige maaiveld. Op heden is het terrein voor het grootste deel verhard met beton/steenslag.

Diksmuide bevindt zich op de overgang van de zandleemstreek en de kustpolders. Het projectgebied is gelegen op een noordwestelijke uitloper van de Rug van Westrozebeke die afhelt naar het noordwesten richting de IJzervlakte en de Handzamevallei. De Quartairgeologische kaart geeft ter hoogte van het onderzoeksgebied een profielopbouw weer van eolische afzettingen van het laat-Pleistoceen tot vroeg-Holoceen die rusten op de Tertiaire sokkel. De bodemkaart geeft langs de oostelijke rand van het projectgebied een natte, profielloze lichte zandleembodem aan waarbij zich klei op geringe diepte kan bevinden. Rondom het onderzoeksgebied zijn meerdere grote polygonen verstoorde gronden weergegeven. Op het DHMV is te zien hoe het onderzoeksgebied duidelijk lager gelegen is dan het natuurlijke reliëf. Teneinde de spoorweginfrastructuur aan te leggen werd een groot deel van het terrein tot ca. 3 m diep afgegraven. Enkel ter hoogte van de geplande hondenweide lijkt het oorspronkelijke maaiveld nog bewaard.

Op cartografische bronnen is te zien dat het terrein zich buiten het historisch stadscentrum van Diksmuide bevindt. Op de Deventerkaart is te zien dat het terrein zich ten oosten van het centrum bevindt. Op 17^e-eeuwse bronnen is te zien dat de zuidwestelijke helft van het terrein de vroegmoderne stadsversterkingen aansnijdt. Op de Ferrariskaart zijn de stadsversterkingen verdwenen. De bastions zijn wel nog zichtbaar in de percelering. Op de Kabinetskaart is het grootste deel van het onderzoeksgebied ingekleurd als akkerland. De zuidwestelijke sector is weergegeven als grasland. Op de 19^e-eeuwse bronnen is weinig verandering op te merken, het terrein wordt stelselmatig opgenomen in het stedelijk weefsel van Diksmuide. Het station van Diksmuide wordt in gebruik genomen in 1858. Na de IJzerslag in het najaar van 1914 komt de frontlijn net ten westen van de stad te liggen. De Belgisch-Franse linies rondom de stad worden geïncorporeerd binnen de Duitse verdedigingswerken. Teneinde de trefkans inzake relictten uit WOI in te schatten werd reeds een historische studie opgemaakt met behulp van loopgravenkaarten en militaire luchtfoto's. Hierbij werden binnen de contouren van het onderzoeksgebied enkele korte segmenten Duitse loopgraven herkend en prikkeldraad versperring. Algemeen werd geconcludeerd dat het potentieel inzake oorlogserfgoed eerder beperkt is. Wel dient rekening gehouden te worden met de aanwezigheid van een mogelijk grote hoeveelheid munitie. De orthofotosequentie geeft een vrij beperkte evolutie weer in het bodemgebruik de voorbije decennia. Een groot deel van het plangebied viel tot recent samen met een rangeerstation;

Rondom het onderzoeksgebied zijn verschillende archeologische vindplaatsen gekend. Een groot deel van deze vindplaatsen zijn gekend door controles bij werkzaamheden. Deze waarnemingen betreffen in hoofdzaak resten van laatmiddeleeuwse resten van bewoning of activiteiten in de stad. Daarnaast zijn bestaan de gekende waarden hoofdzakelijk uit relictten uit de Eerste Wereldoorlog. Bij recent onderzoek langs de Esenweg, ten oosten van het huidige onderzoeksgebied, werden in een granaattrechter 3 oorlogsslachtoffers aangetroffen met Franse uitrustingsstukken. Er werd beslist deze stoffelijke resten te bergen in een vlakdekkende opgraving in een latere fase. Verder ten zuiden van de stad werden eveneens resten uit de Romeinse periode in kaart gebracht.

Concreet dient in de omgeving van het onderzoeksgebied uitgegaan te worden van een trefkans inzake archeologisch erfgoed. Op basis van het hoogtemodel kan echter gesteld worden dat het grootste deel van het terrein is afgegraven waardoor de verwachting inzake erfgoed dat dateert van voor de realisatie van de spoorlijn zeer laag is. Verder archeologisch onderzoek wordt als weinig zinvol beschouwd.

1.3 Gemotiveerd advies

Met betrekking tot de geplande werkzaamheden rondom het station van Diksmuide worden geen bijkomende onderzoeksdaden aanbevolen. Uit de gegevens van het DHMV kan afgeleid worden dat het grootste deel van het onderzoeksgebied tot op aanzienlijke diepte is afgegraven teneinde de spoorweginfrastructuur te realiseren. De kans dat archeologische resten die ouder zijn dan de 19^e eeuw nog bewaard zijn in de bodem is dan ook bijzonder klein. Met betrekking tot erfgoed uit WOI heeft de uitgevoerde historische studie aangetoond dat de verwachting eerder beperkt is. De kans dat verder archeologisch onderzoek binnen de grenzen van het projectgebied nog kan leiden tot wezenlijke kenniswinst is dan ook beperkt. Vanwege dit gebrek aan mogelijke kenniswinst wordt een doorlopend onderzoekstraject als weinig zinvol beschouwd.

Wel dient er op gewezen te worden dat er tijdens de uitvoering van de geplande werken rekening dient gehouden te worden met een beduidende trefkans inzake onontpofte oorlogsmunitie.

1.4 Conclusie

De opdrachtgever plant de heraanleg van de omgeving rondom het station van Diksmuide. Aangezien duidelijk zichtbaar is op het hoogtemodel dat het terrein over het grootste deel is afgegraven tot op aanzienlijke diepte wordt de kans dat bijkomend archeologisch onderzoek nog kan leiden tot wezenlijke kenniswinst als zeer beperkt ingeschat waardoor een doorlopend onderzoekstraject als weinig zinvol wordt beschouwd.

2 Bibliografie

Agentschap Onroerend Erfgoed 2021

AGIV

DOV Vlaanderen

Geoportaal

Geopunt

Van Ranst, E. & Sys, C. 2000. Eenduidige legende voor de digitale bodemkaart van Vlaanderen. Universiteit Gent.